

Energi & klimaregnskap 2018

Sparebanken Vest

Hensikten med denne rapporten er å vise oversikten over organisasjonens klimagassutslipp (GHG-utslipp), som en integrert del av en overordnet klimastrategi. Et klimaregnskap er et viktig verktøy i arbeidet med å identifisere konkrete tiltak for å redusere sitt energiforbruk og tilhørende GHG-utslipp. Denne årlige rapporten gjør organisasjonen i stand til å måle nøkkeltall og dermed evaluere seg selv over tid.

Rapporten omfatter hele Sparebanken Vest. Rapporten inkluderer alle direkte utslipp fra transport og indirekte utslipp fra innkjøpt energi. I tillegg inkluderes utslipp fra flyreiser, km-godtgjørelse og avfall.

Informasjonen som benyttes i et klimaregnskap stammer både fra eksterne og interne kilder, og blir omregnet til tonn CO₂-ekvivalenter. Analysen er basert på den internasjonale standarden "A Corporate Accounting and Reporting Standard", som er utviklet av "the Greenhouse Gas Protocol Initiative" - GHG protokollen. Dette er den mest anvendte metoden verden over for å måle sine utslipp av klimagasser. ISO standard 14064-1 er basert på denne.

Energi og klimaregnskap

Kategori	Forklaring	Forbruk	Enhet	Energi (MWh)	Utslipp (tCO _{2e})	Utslipp (fordeling)
<i>Transport</i>				68.8	16.0	5.4%
Diesel (NO)		6 543.5	liter	68.8	16.0	5.4%
Scope 1 total				68.8	16.0	5.4%
<i>Elektrisitet*</i>				3 495.6	157.3	53.7%
Elektrisitet Nordisk miks		3 495 591.0	kWh	3 495.6	157.3	53.7%
<i>Fjernvarme/kjøling Nordiske lok.</i>				634.4	12.7	4.3%
Fjernvarme Bergen		634 423.0	kWh	634.4	12.7	4.3%
Scope 2 total				4 130.0	170.0	58.0%
<i>Flyreiser</i>				-	32.7	11.2%
Fly kontinentalt		45 016.0	pkm	-	3.9	1.3%
Fly interkontinentalt		26 490.0	pkm	-	3.0	1.0%
Fly nordisk		164 072.0	pkm	-	25.9	8.8%
<i>Forretningsreiser</i>				-	59.6	20.4%
Km-godtgj.bil(NO)		424 734.0	km	-	59.5	20.3%
Km-godtgj.el-bil(NO)		20 941.0	km	-	0.2	0.1%
<i>Avfall</i>				-	14.7	5.0%
Restavfall,forbrenning		27 536.6	kg	-	13.8	4.7%
Papir,gjenvinning		19 133.8	kg	-	0.4	0.1%
Glass,gjenvinning		3 006.1	kg	-	0.1	-
Organisk,gjenvinning		15 518.2	kg	-	0.3	0.1%
Plast,gjenvinning		67.9	kg	-	-	-
EE-avfall,gjenvinning		1 577.7	kg	-	-	-
Scope 3 total				-	107.0	36.5%
<i>Total</i>				4 198.9	293.0	100.0%
<i>*Alternativ beregning utslipp fra el (Markedbasert metode)</i>					56.5	

Sparebanken Vest har ført energi- og klimaregnskap siden 2010. Energi- og klimaregnskapet for 2018 viser totalt sett en reduksjon av klimagassutslipp på 11,4 % fra 2017 til 2018 tilsvarende 37,5 tonn CO₂e.

Driftsendringer er med på å redusere energiforbruk (fjernvarme og elektrisitet i Scope 2). Det er også slik at utslippsfaktorer endrer seg årlig, fra 2017 til 2018 ser vi en reduksjon, grunnet mer fornybare kilder og effektivisering. De som er endret fra 2016 til 2017 er diesel (- 4%), fjernvarme Bergen (-26 %), elektrisitet nordisk miks (-13,5%), flyreiser (gjsn. + 7 %) og kmgodtgjørelse (-8%).

Scope 1

Transport: Utslipp fra dieselforbruk til firmabiler. Utslipp har økt med 17 % eller 2,3 tCO₂e siden 2017.

Scope 2

Fjernvarme: Forbruk av fjernvarme var 674,1 MWh i 2016, 669,1 MWh i 2017 og 634,4 MWh i 2018. Utslipp er redusert med 5,4 tCO₂e eller 30 % siden 2017.

Elektrisitet: Forbruk av elektrisitet har økt med 150,9 MWh eller 5 % siden 2017. Utslipp fra elektrisitet er redusert med 16,6 tCO₂e eller 10 % siden 2017.

* Elektrisitet med en markedsbasert faktor, kalt Markedsbasert elektrisitet (Kjøp av Opprinnelsesgaranti eller ikke), er presentert i stjernen. Her kalkulerer man utslipp fra forbruk av elektrisitet utifra om man velger å kjøpe opprinnelsesgarantier eller ikke. Dersom man kjøper opprinnelsesgaranti for 100 % får man null utslipp fra elektrisitet, og dersom man ikke kjøper dette får man en utslippsfaktor som kalles norsk residual miks.

Sparebanken Vest har kjøpt opprinnelsesgarantier (OG) for 94 % av sitt elektrisitetsforbruk og Norsk residualmiks er brukt som utslippsfaktor (Ref. RE-DISS, 2018). Den nye praksisen med å presentere utslippene fra elektrisitetsforbruk med to ulike utslippsfaktorer er videre forklart under Scope 2 i Metode og kilder.

Scope 3

Flyreiser: Rapportert flyreiser i person-km per region (interkontinental, kontinental og nordisk). Utslipp fra flyreiser er redusert med 25 % tilsvarende 11,4 tCO₂e siden 2017.

Km-godtgjørelse: Rapportert utbetalt km-godtgjørelse per drivstoffbil og el-bil. Utslipp er redusert med 5,1 tCO₂e eller 8 % siden 2017.

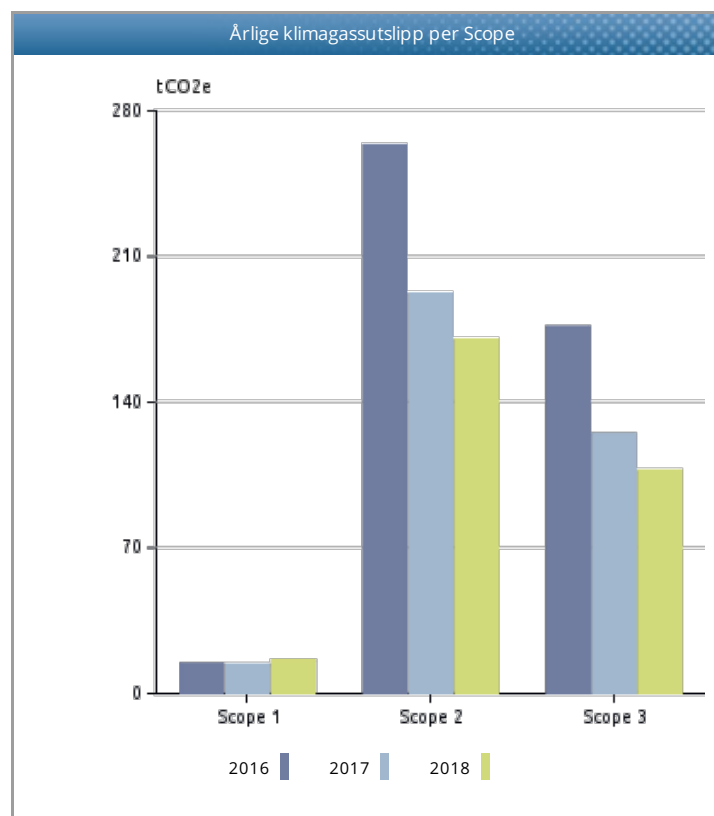
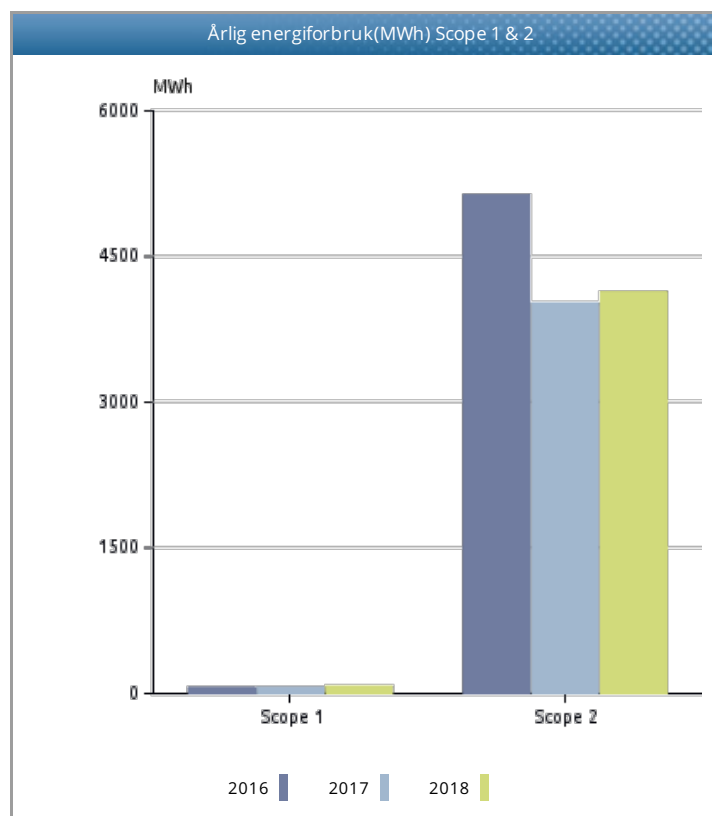
Avfall: Rapportert avfall i kg. Utslipp fra avfall er redusert med 1,4 tCO₂e eller 9 % fra 2017 til 2018.

Årsrapport - klimaregnskap (tCO2e)

Kategori	Forklaring	2016	2017	2018	% endring fra forrige år
<i>Transport</i>					-
Diesel (B5)		14.2	13.7		-100.0%
Diesel (NO)				16.0	100.0%
Scope 1 Utslipp		14.2	13.7	16.0	16.3%
<i>Fjernvarme/kjøling Nordiske lok.</i>					-
Fjernvarme Bergen		13.8	18.1	12.7	-30.0%
<i>Elektrisitet*</i>					-
Elektrisitet Nordisk miks		249.5	173.9	157.3	-9.6%
Scope 2 Utslipp		263.4	192.1	170.0	-11.5%
<i>Flyreiser</i>					-
Fly kontinentalt		6.9	6.5	3.9	-40.9%
Fly interkontinentalt		11.6	5.8	3.0	-48.3%
Fly nordisk		32.5	31.8	25.9	-18.6%
<i>Avfall</i>					-
Glass,gjenvinning		-	0.1	0.1	-41.3%
Organisk,gjenvinning		0.9	0.5	0.3	-33.5%
Papir,gjenvinning		0.5	0.6	0.4	-27.7%
Plast,gjenvinning		-	-	-	-
Restavfall,gjenvinning		0.3			-
Restavfall,forbrenning		35.0	14.7	13.8	-5.9%
EE-avfall,gjenvinning		-	-	-	-
<i>Forretningsreiser</i>					-
Km-godtgj.bil(NO)		88.4	64.6	59.5	-8.0%
Km-godtgj.el-bil(NO)		0.1	0.1	0.2	64.3%
Scope 3 Utslipp		176.2	124.7	107.0	-14.2%
Total		453.7	330.5	293.0	-11.4%
<i>Prosentvis endring</i>			<i>-27.1%</i>	<i>-11.4%</i>	
<i>*Alternativ beregning utslipp fra el (Markedbasert metode)</i>		<i>1287.8</i>	<i>4.8</i>	<i>56.5</i>	
<i>Prosentvis endring</i>			<i>-99.6%</i>	<i>1082.5%</i>	

Nøkkeltall - Energi og klimaindikatorer

Navn	Enhet	2016	2017	2018	% endring fra forrige år
Totale tCO ₂ e/årsverk (S1+2+3)		0.6	0.5	0.4	-12.4%
tCO ₂ e/forvaltningskapital (S1+2+3)	Milliarder kr	2.8	1.9	1.6	-14.8%
Årsverk		713.9	693.0	701.0	1.2%

Metode og referanser

GHG-protokollen er utviklet av «World Resources Institute» (WRI) og «World Business Council for Sustainable Development» (WBCSD). Analysen i denne rapporten er utført iht. "A Corporate Accounting and Reporting Standard Revised edition", én av fire regnskapsstandarder under GHG-protokollen. Standarden omfatter følgende klimagasser, som omregnes til CO₂-ekvivalenter: CO₂, CH₄ (metan), N₂O (lystgass), SF₆, HFK og PFK gasser.

Denne analysen er basert på operasjonell kontroll aspektet, som dermed definerer hva som skal inngå i klimaregnskapet av en organisasjons driftsmidler, så vel som fordeling mellom de ulike scopene. I metoden skiller det mellom operasjonell kontroll og finansiell kontroll. Hvis operasjonell kontrollmetoden benyttes så inkluderes utslippskilder som organisasjonen fysisk kontrollerer, men ikke nødvendigvis eier. Man rapporterer dermed heller ikke over utslippskilder som man eier, men ikke har kontroll (f.eks. det er leietaker som rapporterer strømforbruket i scope 2, ikke utleier).

Klimaregnskapet er inndelt i tre nivåer (scopes) som består av både direkte og indirekte utslippskilder.

Scope 1 Obligatorisk rapportering inkluderer alle utslippskilder knyttet til driftsmidler der organisasjonen har operasjonell kontroll. Dette inkluderer all bruk av fossilt brensel for stasjonær bruk eller transportbehov (egeneide, leiede eller leasede kjøretøy, oljekjeler etc.). Videre inkluderes eventuelle direkte prosessutslipp (av de seks klimagassene).

Scope 2 Obligatorisk rapportering av indirekte utslipp knyttet til innkjøpt energi; elektrisitet eller fjernvarme/-kjøling. Dette gjelder f.eks. for bygg som man leier og ikke nødvendigvis eier. Utslippsfaktorene som benyttes i CEMAsys for elektrisitet er basert på nasjonale produksjonsmikser, historisk treårs rullerende gjennomsnitt (IEA Stat). Den nordiske miksfaktoren dekker produksjonen i Sverige, Finland, Norge og Danmark og reflekterer det felles nordiske markedsområdet (Nord Pool Spot). I forhold til utslippsfaktorer på fjernvarme benyttes enten faktisk produksjonsmikser basert på innhentet informasjon fra den enkelte produsent, eller gjennomsnittsmikser basert på IEA statistikk (se kildehenvisning).

I januar 2015 ble GHG Protokollens (2015) nye retningslinjer for beregning av utslipp fra elektrisitets-forbruk publisert. Her åpnes det for todelt rapportering av elektrisitetsforbruk.

I praksis betyr det at virksomheter som rapporterer sine klimagassutslipp skal synliggjøre både reelle klimagassutslipp som stammer fra produksjonen av elektrisitet, og de markedsbaserte utslippene knyttet til kjøp av opprinnelsesgarantier. Hensikten med denne endringer er på den ene siden å vise effekten av energieffektivisering og sparetiltak (fysisk), og på den annen siden å vise effekten av å inngå kjøp av fornybar elektrisitet gjennom opprinnelsesgaranti (marked). Dermed belyses effekten av samtlige tiltak som en virksomhet kan gjennomføre knyttet til forbruk av elektrisitet.

Fysisk perspektiv (lokasjonsbasert metode): Denne utslippsfaktoren er basert på faktiske utslipp knyttet til elektrisitetsproduksjon innenfor et spesifikt område. Innenfor dette området er det ulike energiprodusenter som benytter en mikser av energibærere, der de fossile energibærerne (kull, gass, olje) medfører direkte utslipp av klimagasser. Disse klimagassene reflekteres gjennom utslippsfaktoren og fordeles dermed til hver enkelt forbruker.

Markedsbasert perspektiv: Beregningen av utslippsfaktor baseres på om virksomheten velger å kjøpe opprinnelsesgarantier eller ikke. Ved kjøp av opprinnelsesgarantier dokumenterer leverandøren at kjøpt elektrisitet kommer fra kun fornybare kilder, som gir en utslippsfaktor på 0 gram CO₂e per kWh.

Elektrisitet som ikke er knyttet til opprinnelsesgarantier får en utslippsfaktor basert på produksjonen som er igjen etter at opprinnelsesgarantiene for fornybar andel er solgt. Dette kalles *residual mikser*, og er normalt signifikant høyere enn den lokasjonsbaserte faktoren.

Scope 3 Frivillig rapportering av indirekte utslipp knyttet til innkjøpte varer eller tjenester. Dette er utslipp som indirekte kan knyttes til organisasjonens aktiviteter, men som foregår utenfor deres kontroll (derav indirekte). Typisk scope 3 rapportering vil inkludere flyreiser, logistikk/transport av varer, avfall, forbruk av ulike råstoff etc.

Generelt bør et klimaregnskap inkludere nok relevant informasjon slik at det kan brukes som beslutningsstøtteverktøy for virksomhetens ledelse. For å få til dette er det viktig å inkludere de elementer som har økonomisk relevans og tyngde, og som det er mulig å gjøre noe med.

Referanser:

[Department for Business, Energy & Industrial Strategy](#) (2018). Government emission conversion factors for greenhouse gas company reporting (DEFRA)

IEA (2018). CO2 emission from fuel combustion, International Energy Agency (IEA), Paris.

IEA (2018). Electricity information, International Energy Agency (IEA), Paris.

IMO (2014). Reduction of GHG emissions from ships - Third IMO GHG Study 2014 (Final report). International Maritime Organisation, <http://www.iadc.org/wp-content/uploads/2014/02/MEPC-67-6-INF3-2014-Final-Report-complete.pdf>

IPCC (2014). IPCC fifth assessment report: Climate change 2013 (AR5 updated version November 2014). <http://www.ipcc.ch/report/ar5/>

RE-DISS (2018). Reliable disclosure systems for Europe – Phase 2: European residual mixes.

WBCSD/WRI (2004). The greenhouse gas protocol. A corporate accounting and reporting standard (revised edition). World Business Council on Sustainable Development (WBCSD), Geneva, Switzerland /World Resource Institute (WRI), Washington DC, USA, 116 pp.

WBCSD/WRI (2011). Corporate value chain (Scope 3) accounting and reporting standard: Supplement to the GHG Protocol corporate accounting and reporting standard. World Business Council on Sustainable Development (WBCSD), Geneva, Switzerland /World Resource Institute (WRI), Washington DC, USA, 149 pp.

WBCSD/WRI (2015). GHG protocol Scope 2 guidance: An amendment to the GHG protocol corporate standard. World Business Council on Sustainable Development (WBCSD), Geneva, Switzerland /World Resource Institute (WRI), Washington DC, USA, 117 pp.

Referanselisten over er ikke komplett, men inneholder de viktigste referansene som benyttes i CEMAsys. I tillegg vil det være en rekke lokale/nasjonale kilder som kan aktuelle, avhengig av hvilke utslippsfaktorer som benyttes.